

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виноски: в Австрії:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на чверть року	6 К
на місяць	2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім веділь і руских свят о 5 год. по полудни. — Редакция, адміністрация і експедиция „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх. Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пассажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню застерогу.

Рекламації лише неопечатані вільні від порта. — Оповістє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні довесеня по 30 сот. від стрічки

Замітки з нагоди нарад Ширшого Народного Комітету.

(Надіслане з краю).

На днях відбули ся наради Ш. Н. Комітету. З „Діла“ довідуємо ся, що з многих священників, членів Ширшого Народного Комітету, оден о. Курдирик з ставіславської епархії уймає ся за релігійною стороною нашої печаті і — як каже „Діло“ — вказує на затрачуване релігійно-ідейних мотивів у політичній роботі серед селянських верств та звертає увагу на протирелігійні промахи партійної печаті, якими покористали ся для своїх цілих вороги нашого стороництва. Домагає ся, щоби стороництво і органи его, задержуючи незмінний свій політичний напрям, прийняли рівночасно виразно християнсько-католицьку тенденцію.

Цинімо дуже о. Курдирика і его працю та виступи на подібних нарадах, однак позволимо собі поставити запит до інших отців, членів Народного Комітету — з інших дієцезій, — а їх там багато, чому ніхто більше не підніс так важної справи? Хибаж отці патриоти з інших дієцезій не відчувають сеї страшної погорди і глузування з релігії на стовпцях „Діла“? Хибаж они не видять того занепаду віри у цілого стороництва націонал-демократичного?

Як коли „Руслан“ викаже стороництву чи его членам які небудь похибки — або справедливо скритикує промахи нашого синедріону, який прецінь не має дару непопулярности — навіть in rebus potius — то на оборону сих ображених величій стає ціла батарея аргументів: „Діла“, „Свобода“, „Народного Слова“ et tutti quanti — а коли ображає ся ваші чувства релігійні, коли зневажає ся ричи і особи в нашій релігії найсвятійші — то мовчати всі отці-патриоти з ширшого Народного Комітету і визначні діячі в клиру. Де діли ся тоді всякі Сьвітенькі, Городецькі, Волянські, Стефановичі, Лежогубські, Кальби?! Чому мовчать они тоді, як на нарадах „Народного Комітету“ чи „Зізду“ порушить оден-другий священник справу печаті, чому тоді їх голоси стоять одинцем? Проти промахів часописий народного стороництва виступив був на народнім зїзді в р. 1908 оден зі священників і слушно сказав, що наша народовська печат, коли пише про унію, то виражає ся тими словами, що се „накинена нам віра; що віра наших батьків була православною проте більше нам рідною як унія“ — а через те ширять наша народна печат релігійне москвофільство і йде разом з кацапською печатію і вказав дальше, що як „Діло“, так „Свобода“ виходять передовсім для Галицької України-Руси де всі Русини в католиками — отже в таким дусі повинні видавати ся часописи.

Але що значать поодинокі голоси?

Се „гласи вопіючого въ пустыни“.

Отець Курдирик зробив, що наказувала ему совість католицького священника, коли інші отці рівнодушно се слухали. Та ми все надіяли ся, що наш синедріон узнасть слушними сі заміти о. Курдирика і що вплине на

печать свого стороництва, що бодай на будуче не повторять ся подібні „порівняннє“ і „нескладні фрази“ — як Христос-Буда, Марія-покритка, наруга з сьв. Тайни супружя і що бодай на нараді Ширшого Народного Комітету буде якась хоч словна експіація за сі промахи Лозинських, Назаруків і других в „Ділі“.

Ми однак грубо завели ся.

Заступник голови Народного Комітету, в привітї самого голови, отже офіційально ненавчаче ex cathedra — забирає слово і — як каже „Діло“ — „дає поясненнє“ на заміти о. Курдирика. А повторюю, що о. Курдирик висказав в дуже лояльній формі бажаннє всего духовенства і віруючої часті сьвітських людей, „щоби стороництво і органи его задержуючи незмінний свій політичний напрям, прийняли рівночасно виразно християнсько-католицьку тенденцію“. Се єсть нашим, найскромнішим бажаннем і на него повинен пасати ся загал духовенства, не виймаючи нікого, хибя православних батюшок.

Та яку відповідь дає на се Нар. Комітет словами д-ра Охримовича?

Ось она:

„Римський ультрамонтанізм, якого не можна ідентифікувати з правдиво християнськими почуваннями, розгоровив ся у нас в останніх часах до неймовірних (!) границь. Ми тепер в питаннях культури так „поступили“, що ричай, які ще недавно свободно говорили і читали самі сьвященники, нині не поважить ся сказати навіть найбільш вільнодумний чоловік“.

Отже жадане о. Курдирика і загалу духовенства, „щоби стороництво і его органи, задержуючи незмінний свій політичний напрям, прийняли рівночасно виразно християнсько-католицьку тенденцію“, а бодай не поповняли богохульств, не називали Непорочної Діви Марії — покриткою, не порівнювали Ісуса Христа з шарлатаном і мерзавцем Будюю — се — по словам д-ра Охримовича — римський ультрамонтанізм. Віри в Дівство Непорочної Марії — се віра загально-християнська, сию віру визнавали тисяч літ наші батьки, сию науку Церква сию догму визнавали і вірили і її учили навіть в Академії київській за Петра Могили, хоч московська Церква проти сеї догми повстала; в обороні сеї догми стати і закинути „Ділови“ врьсь, се в устах і в розумі д-ра Охримовича — „римський ультрамонтанізм“. Стати в обороні Божества Ісуса Христа, против страшно кривдячого его порівняннє з Будюю, сего не можна робити, бо се — по словам пана директора „Дністра“ і речника „Народного Комітету“ — противне правдиво християнським почуванням!

Писало ся в наших часописях і брошурах, особливо радикальних і соціалістичних по ріжких „Хліборобах“, „Народах“, „Вільній Україні“, „Землі і Волі“, навіть американським „Ранку“, а з другої сторони по москвофільських „Проломах“, „Галичанинах“, „Прикарпатських Русях“ всїяке — але проти Божества Ісуса Христа, против Непорочної Діви Марії — ще ніякий руский писак не виступив, аж взяло на себе сию ролю Несторія, Арія, Лютра і Кальвіна таки наше руске „Ді-

ло“. Проти сьвятости супружя, проти християнських шкіл — ніхто так не виступав, як те саме „Діло“, після котрого опришок Феррер — се мученик; розпустник, що покинув свою жінку, а звів чужу — се дітяч народний!

Не дивно, що Поляки в „Przeгляд“ сьміють ся з нашого духовенства і підносять сумніви що до є.о католицтва — не тільки москвофільв — але і у великій часті народно-демократичного стороництва. Або ся велика радість і утіха „Діла“ і его спосіб писання в справі божевільного о. Каміньського — се вже доказом занепаду всяких етичних чувств у тих молодців, що хотять звати ся редакторами поважної ніби часописи. Так не писада би ніяка навіть соціалістична або жидівська часопись і се нечуване у культурних народів, щоби ставати в обороні злочинца, а все звалювати на єпископа. Не кажу вже, що се не патриотичне боронити кацапа, який з ножем в руді навадає на свого настоятеля. Та не дивно, „Діло“ буде боронити хоч як брудних людей, аби лише довершити діла мести.

З другої сторони се „Діло“ ніби підносить Ексц. Митрополита, але се чисте фарисейство, бо недавно ще писало оно о вальєродивмі Митрополита.

Не годжу ся з „Землею і Волею“ і всьм противником сеї часописи, але мене переконують слова п. Віткіа, який в ч. 34 „Землі і Волі“ з 28. жовтня пише ось що:

„Я не веду політики фарисейв, що перед Митрополитом падуць на коліна, іменують его князем Русь, дають ему скиптр, а в „Ділі“ друкують товстими буквами інтервєляцію внесені другими в справі ем. Хомишина, не маючи цивільної відваги самим поставити їх“.

Сю політику фарисейв веде і „Народний Комітет“ і его орган „Діло“. Бо чиж не є се фарисейством, на інтервєляцію діяльного сьвященника, який є о. Курдирик, викручувати ся соломою і закидати єму ультрамонтанізм? Се вже просте, низке, нельогічне крутіство, се цинізм. Знав добре др. Охримович, о що ходило о. Курдирика, але замість признати ся до peccatum omissionis зі сторони „Народного Комітету“, що не потягнув своїх служальців з „Діла“ до строгої одвічальности за такі богохульства — та приречи, що більше не повторять ся подібні промахи ігноранції основних правд віри, він викручує і „Діло“ і „Народний Комітет“. Тут маємо діло вже не з редакторами атеїстами, але з цілим „Народним Комітетом“, який видно апробує сі грубі антірелігійні виступи „Діла“, коли не знайшов ні слівця осуду сих блудів проти віри, все одно, чи они походили зі злої волі чи з ігноранції.

Не згідне зовсім з правдою а тим самим негідне п. д-ра Охримовича, якого доси ми уважали за одного з цільніших і правих патриотів, тверджене, що ми в справах культури тепер так „поступили“, що ричай, які ще недавно свободно говорили і читали самі сьвященники нині не поважить ся сказати навіть найбільш вільнодумний чоловік — бо факти инакше говорять.

Пане Доктор, говорім щиро! Вплиніть Ви своєю повагою на редакцію „Діла“, щоби сі панове навчали ся правд віри з малого катехізму, а не дражнили наших чувств релі-

гійних, а будьте певні, що в політиці зїдемо ся разом. Не думайте, що духовенство такі вже незрячі раби, що дало себе так погнути, що вмів все тільки на коменду, як кажете, підносити руки за протестами проти богохульств „Діла“. Ажте більшість духовенства стоїть не під комендою „кліки обскурних одилиць“. З чорного не зробите білого. „Діла“, не обороните за его антірелігійні погляди. Або може дасть ся оборонити „Діло“, коли в фейлетоні Франка „Вавилонські гимни і молитви“ в ч. 232. з 19. жовтня пише: „в тих молитвах можна бачити початкову форму пізнійшої сповіді, заведеної, як обовязкове таїнство у християнським богослужєню“. Дивуємо ся, що Франко не знає, що сьв. Тайну покааяня вперве заложив Ісус Христос, а яко Бог не потребував чейже взорувати ся аж на вавилонських молитвах. Се знає кожда дитина в Ш-ій класі народній і повинен знати се Франко і „Діло“.

Неменьше невмісно є нападє п. Тершаківця, поперта як каже „фактами з власного досьвіду“. Духовенство наше основно змінило ся. Тепер з мікроскопійними виїмками сьвященники з тою укритою ціллю дають себе вибирати на голову читальнє, аби зайти в засновку іскру самостійности і просьвити у селян. Всяку кореспонденцію, книжки, газету, хочби найневиннійшу в сьвітї (!) такий „голова“ забирає до себе, а читальники її на очи не побачать“. П. Тершаківцеві здає ся, що єму всі так повірять, як его ученики з І. класи.

Може й правда, що духовенство наше вповні змінило ся, але не видно кось зміни у п. Тершаківця — а час би! Оно часом ліше, як чоловік змінить ся, та одні змінюють ся на ліпше, другі на гірше. Та відповідати на закиди сего панка нема що, бо закиди не поперті фактами. Все, що сьвященники забирають до себе всяку кореспонденцію, книжки і газети читальнє а читальники їх і на очи не побачать, як твердив сей панок — в те певно сам не вірить, але що то завадить доскулити і допечи духовенству? І хто се говорить? Чоловік що і десятої часті того не зробив в читальні для народа, що переважна часть одилиць з духовенства. Считаю ся п. Тершаківця, де краще розвивають ся читальні, чи там, де головою є сьвященник, чи може там, де панки цивільні а la Тершаковець. Знаю кілька читальнє, котрих головами є наші великі патриоти, а через цілий рік не видно пана голови в читальні, нема ніякого концерту, відчиту, ані засідань і так читальні ледви животіють, коли читальні, де головами сьвященники, дають представлень, забави і сходини товариські. Може хоче п. Тершаковець фактів? Не гадаю виступати тут з закидами проти одилиць, що мало інтересують ся читальнями, однак знаю таких читальнє кілька, які під головством панів адвокатів майже заснітили ся. Що до тих, як каже п. Тершаковець „найневиннійших в сьвітї“ часописий і книжок, то певно він мав ту на гадці „Громадський Голос“, „Землю і Волю“, або радикальні брошури, то сі часописи повинен викидати з хати не лиш сьвященник, але кожний добрий патриот, хибя поручить їх такий голова читальні, як п. Тершаковець. На дальші слова п. Тершаківця що „ультрамонтанам

В. Адамський Дивани. — **Портиєри.** — **Фіранки.** — **Стори.** — **Vonne femme.** — **Матерії мебльозі.**
Львів, **Тотель Жоржа** Ціни знижені

не ходять о народну просвіту і самостійність а єдино тільки о свою власть над душею темного хлопа, відповім лиш словами Евангелія: „Что еще потребуем?“

Се низка, підла клевета, перенесена живцем в соціалістичного і радикального поля. І нехай тут скаже хто, чи краще може виразити ся на радикальнім вічу Левко Бачинський, Трильовський або Вітик? А говорити се на нараді „Ш. Народного Комітету“ — чоловік вправді без ніяких заслуг політичних політична нуля і аналіфбет, але все таки на зборах сторонництва націонал-демократичного, в присутности цілого синедріону, в присутности селян і міщан, ба навіть самі отці духовні в других дисецей спокійно се приймали. Оден лиш о. Курдидик простував вискази сих бесідників і вказав, що в станіславській дисецей духовенство багато працює, чого доказом парламентарні вибори. І за се переведене тих виборів, дістає духовенство на зборах „Народного Комітету“ комплімент, що „ему не ходять о народну просвіту і самостійність, а єдино тільки о свою власть над душею темного хлопа“.

Знаючо загально річю є і се не дасть ся ніяк заперечити, ба признають навіть радикали, що всі послі нашого сторонництва виійшли завдяки попертю нашого духовенства і коли би не ся поміч, ледви чи виійшло би і 5 наших послів — а ту на зборах „Народного Комітету“ чус ся закид, що сему духовенству не ходять о просвіту і самостійність, але щоби мати власть над душею „темного хлопа“.

Не дивуємо ся п. Тершаківцеві, що посьмів таке глуме і безгідне в правдою сказати, але дивуємо ся панам з „Нар. Комітету“, що таку неправду терплять і то в присутности селян — і неначе апробують! Ніхто з панів „Нар. Комітету“ аві одним слівцем не відозвав ся на сю клевету, видно се було на їх радість і вітху, а відтак поспішне „Діло“ всю ту неправду видрукувало і пп. Лозинські, Назаруків а не „Народного Комітету“. Для сих панів А і Ω. Arbeiter Zeitung, Neue Freie Presse, Vorwärts і всякі інші революційні або жидівські Blatt-и. І не дивно, що у великій частині нашій суспільности, передовсім молодіжці, слідний занепад релігійних чувств, не дивно, що мікроскопійна часть лиш ходить до церкви, молодіж загнуренована під зглядом моральним і то вже навіть по гімназіях. Для многих Багрови et consortes — ідеалами. Застрашаюче число молодіжці страшило гарт душі, охоту до праці, пошану для релігії, а без релігії суспільність мусить загинути, бо щож крім релігії вздержать її від упадків моральних?

Чому на сі річи не звернув ніхто уваги на „Народнім Комітеті“? Чи може панове з „Народного Комітету“ не видать сего? А як видать сей погібний вплив нашої партійної печати на нарід, чому ніхто не зарадить сему? Звертаємо увагу „Нар. Комітету“ на сю так важну річ і коли він має бути трибуналом народним, нехай він памятає і на релігійну сторону народної печати, як слушно упімнув ся о се о. Курдидик. Нехай не лише священники, але і цивільні патриоти тямлять слова поганяна Цицерона: omnibus de diis ipsa opinio est nec ulla gens est adeo fera et extra leges moresque proiecta — ut non aliquos deos colat. Нехай в „Народнім Комітеті“ запанує більше дух правди і щирости, а не крутіства, якого доказом і відповідь д-ра Охримовича на інтерв'ю о. Курдидика. Правдивий патріотизм лежить в тім, щоби признавати ся до певних похибок і недотач, а признаючи їх — справити.

Націонал-демократ, але вірний.

Маркіянові сьвята.

В Сяноці.

Небувала подія зайшла у тій цікавій історії розвою нашої Сянїччини Легонький вилом знов у мурах завзятої кацапської твердині.

Бо ото по раз перший пронесли ся слова звеличання нашого генія як в гімназії — так і в мужескій народній школі, і дїтвори — та бідна наша дїтвори вперве ясно і певно почувала, хто їй дорогий — та кого їй шанувати..

Нечувана річ. Чого не міг діждатись наш всенародний геній Шевченко, — діждавсь Шашкевич, правда ще не такого пошанованя, яке повинно би бути, правда ще не концертом, не співами — музикою — та деклямаціями і лиш скромненьким відчитом професора та Богослуженям в церкві, але се уже для нас заточенцїв щастє, сим ми на сей рік у шкільнім житю і мусимо вдоволитись, на сей рік говорю, у другім дасть Бог поступити, коли усунєть ся аномалії, які дотепер тривали, у розвою кацапщини сприяли, а правдиву справу затрачували.

Тїд-ж говорять ся про се, щоб так одну — як і другу молодіж виховувати в душі згідливій, щоби як одній — так і другій молодіжці виюковати засади згоди — уміркованя і т. д., а чому не зважас ся на се, що ухилиє молодіж з під шкільного впливу, та провадить її на шлях деморалізації, ненависти, крайної байдужности національної і релігійної, запроваджує її раз на все як для нас — так для Церкви і держави.

І нераз і не два вже я заходив в голову, що за причина може бути тому, що лиш йно хлопчина скінчить гімназію, вже й став явно агітатором право і царє-славія, вже й нераз перед суд оскаржений о шпигуєство у користь чужої (двої: російської) держави, а потім втікає у „святую Расю“ і гине раз на все..

І розбирав.. слїдив.. шукав і таки дійшов правди. Сї бідні діти попадають згубним впливам ні в школі — ні в дома, лиш по товариствах! і се нам їх затрачує!.. Так — так се частїсенька правда.

Не вірите?.. Докажу! Часом питаю сянічків педагогів, що се за причина тому, що молодіж у гімназії роздвоїлась. Коли ц. к. Рада шкільна краєва відплачує учителеви від співу, то чому лишє Поляки-ученики мають з сего користати? Чому позваляє ся ученикам, які мають гарні голоси і деінде по закармарках співають, усунуватись від науки шкільного співу і з него не користати?

Прецінь всяка наука як предметів обовязкових — так і надобовязкових ученикам взагалї, отже і гімназійних повинна відбуватись все під оком зрілих педагогів.. А тимчасом наука і проби співів руских чи то церковних — чи то сьвітських, відбувають ся поза будинком шкільним під оком молодих людей, які зовсім не дають запоруки доброго та користного впливу на молодіж — противно в антрактах розвивають сильну агітацію за царє- і православїєм. І відсе то й сходило на се, о що нам ходило, чому сьвято Шашкевича у нас відбулось без співів!

Коли би так молодіж ся відбувала проби в гімназії! Коли би всім ученикам вільно було на ті проби ходити — бо треба знати, що котрий ученик ніби-Українець, тому „нельзя“ на ті проби ходити. — Коли би тїло учительське мало якесь право (глядати!) у ті проби не було би вимівок, що за мало часу, що за мало співаків, та що брак діригента а ученики не робили би відчас Служби Божої собі сьмішок: „А то за Шашкевичаннї „красно“ співають“. Ой такі то, такі часи на нашій Лемківщинї настали! От коли би так Наумовича — то розумієм, тоді би співало ся, аж би греміло.

Но Шашкевич? Розповідають собі по місті, що оден а професорів тутешньої гімназії п. К. ходячи по станціях, застав у ученика Наумовича виїшеного між иншими образками, які представляли сьвятих! Наумович стає для учеників уже сьвятим!

Що там зробив професор з тям фактом, не будемо входити, але колибсьмо ся удали так по інформацію, кілька прецінь Шашке-

*) Се не тільки право, але обовязок учителів, — Р е д.

вичів висїло над ліжками учеників, випала би певно відповідь... у нікого не бачив.

Отсе вислід агітацій.

Отсе вислід тих „сходок“, які відбувають ся густо-часто тут у місті, та на які запрашає ся учеників навіть з найнижших клас.

Отсе вислід сего, що польську молодіж тримає ся в кармазах, що те саме робить ся з українською і не то нічого ся не поучити, але навіть свої професори К. і Ф. як найострійше до приписів і обовязків приноровлюють (професор К. може аж занадто) і лиш московфільську пущено самонас, позваляє собі на все, бо знає, що нікому не схоче ся до тих справ мішатя, та сьмяпатя більшої часті Поляків по їх таки сторонї.

Чому не воювати — як позваляють, чому не гуляти, як не зважують, „долой Україна!“ і така ненависть зроджує ся в тих молодих заражених серцях, що все їй не по внутрі, що навіть звичайненький похід сьвяточинї в честь Шашкевича з церкви до гімназії видаєть тій молодіжці чимсь страшним і незносимим.

Збаламученому ученикови пр. VIII. кл. К. видає ся перед очима, що се їврігїа польска, заступника директора о. д-ра Дрозда, веде уже Україчу у бій против Москви і він іроїчно підспівує собі під носом:

„Hej ostre kosy nasze

Wystarcze na krótkie moskiewskie pałasze!“

Се факт, о яким місто все говорить. І се рівночасно „Memento“ для тої часті суспільности польської, яка вібато з тою „kulturniejszą cześćią narodu ruskiego“ симпатизує, яка свою провінціональну пресу: „Tygodnik Sapoński“ їй на услуги тримає, яка їй виключно лиш їй салю „Sokoła“ на балї, концерти і представлення відступає, яка зі стратою і шкодою для своїх того рода інституцій чисторосійської „Targowy dom“ підпірає, яка про небезпеку ізза сего звїсім і не думає, та на всю одну вимівку має. „Най ся сам ряд коло того звїсає!“

Але ідім знов дальше:

Те саме, що сказано було о гімназійнім співі, те саме треба повторити і о музичї.

Я не є там так докладно поінформований, чи є там особно до сего платний професор. Але переходячи нераз коло гімназії, чую, що молодіж виправляє ся на інструментах. Коли так, то чому московфільська молодіж знова від сего усунулась? Чому втікає радше всюди инде, лиш не до клас гімназії, де би в кожій хвилі могла власть війти і сконтролювати, як заховають ся. А если вже про музику говоримо, то легесеньке запитає:

Що принесло би більшу користь, на обходї Шашкевича грати — чи по балах льокайських?

Тяжко о всім писати, але серце кровю накіпїло, коли довідає ся, що лиш на відчатї в гімназії скінчилось в присутности пята чи шесті професорів, та одного катехита о. д-ра Дрозда!)

Та й за се слава Богу!

Шевченко і сего не діждав ся..

Усуне ся сї аномалії — то й у Сяноці буде лучше, то й відсвяткованє пам'яті наших поетів піде примїром гімназій польських в Самборї, Дрогобича і т. д., де ученики під протекторатом самих директорів уряджують навіть публичні концерти в згодї і силно з Поляками. Ось такі обходи спільні, чи Міцкевича, чи Шевченка, чи Словацкогo, чи Шашкевича, зроблять більше, як утравкїстичні гімназії, лиш одноцільно молодіж виховувати, одним мірилом міряти, до шанованя як одних так і других генїїв рівно, щиро і зичливо захоочувати!

І годї припустити, щоб се було чимсь страшним і неможливим.

Лиш троха доброї волї — а цілї рішучо досянена. І по малій розвазі мусить кождей признати, що коли тої більшости польської суспільности справді ідеалом є вибороти для своїх братів як найбільше свободи і незалежности, то она йде зі своїми ідеалами в супереч, пошираючи на кожнім кроці обожателів і приклонників кнута та насильства як над єї нацією, так і українською.

І вроджує як собі, так і своєму братови їдовитї гадюки, шпиретлів і приклонників царє- і православїя, сотки одиниць затрачує ся

1) а деж був руский катехит о. Москалик? — Р е д.

як для Церкви так і для нас — так і для держави, летять в пропасть, вкінці ратують ся ще впослідє розпучливо, переходять за границю і топлять ся в мори російським.

Та годї над сим днєсь довше розписувати ся.

Ти ширша, громздо українська, довідай ся дальше, що від коли Сянїк Сяноком пораз перший і народні школи мужескі відсвяткували пам'ять нашого Маркіяна.

Мужескі пишу, як головна, де директором є п. Мохнацкий, так і друга, де управителем є п. Лукашкевич, бо жєвська, де директоркою є п. Теодозія Древїньска, мала науку і не обходила. Чому се сталоє, годї дізнатись. Говорять, що п. Древїньска відложила сей обхід на пізнійше. Будемо терпеливо вичікувати, але згадати треба, що де як де, а таки в школі п. Директорки, такий обхід доконче потрібний! В школі, де мимо розпоряджень Ради шкільної краввої толєрує ся ріжні „пансіони“ чисто московські, де на агітацію московську зовсім не звертає ся уваги, де радше з невисказаною осторожностію ницює ся, чи не втискає ся куди недай Боже українство. Та виждїм до часу, аж справді там не урядить ся обходу, може бути наперед п. Директорка певною, що вплине він на молодіж уморальноючо і радше причинить ся до братньої згоди, чим заборона єго.

Оповідать, що бідні діти у мужескій народній школі мали слези в очах, чуочи про Шашкевича жите — єго долю — єго твори — єго для них значїне, а вже й справді розплакались, коли поет в часї відчиту устами учителя Гавдяка промовив:

„Вчера вечер чорна хмара

Менї говорила:

„Чудуєш ся, побратиме,

Де ся доля для?“

Т-оя доля то я була,
Я тя не миваю;
Вкривалам тя чорнов мраков
І тепер вкриваю.

І над гробом твоїм мраки

Ще мої повіснуть!“

Ой надїя!..

Таку долю

Най то громи трїснуть!“

І з жаром на лиці слухають ті ще не звіснутї діточка, що їм учитель Гавдяк про Шашкевича оповїдає. Преба признати:

В промовах до народа сільського і дїтваків д. Гавдяк містєцем. Приступно розповїдає він діточкам, як то Маркіян пише вірші і казки повної гарячої любови до народа на рїднім словї і матерній мовї, склякує дітїм на плєбанїю і учать їх читати, писати і рахувати, а над усе Бога хвалати. Укладає шкільні книжки, видає „Русалку Дністрову“, газетку, в котрій поміщує свої і чужї твори. Пише про відродженє Галицької Руси, згадуючи про давні славні часи з доби князїв і гетьманів наших, і накликає нас до любови рускої землі та рїдної рускої мови, предаказуючи вищим духом, що наша мова — наша пісня — не вмере, не загине! „І часу би не стало розводитиєсь до роги діти над сим всім, що Маркіян наш лашив нам у своїм завічаню. Ідїть і за єго кличам и гарними науками. Читайте єго твори, як вірші так і казочки. Любїть дорогу нам вітчизну Русь Україну! Любїть рїдну руску мову, та говорїть нею! Шануйте, слухайте і любїть ваших учителів, які ведуть вас до сьвітла правди і науки! Жийте в згодї і любови з товаришами другої народности!“

Учїть ся вільно і вповняйте вашї обовязки, а станете великими і славними..

„і тоді за просьвітов щезне пітьма,
що морочить очі..
і воскресне Україна,
хоч Москаль не хоче..“

По відчитї була ще й деклямація. Згадатиб належало, що в салї тут був завішений портрет Шашкевича, прабраний цьвітами і диванами. На тім і скінчилось.

Лиш найсьвідомїша часть інтелїгенції сянічкої зїїшла ся ще вечером у читальні „Просьвіта“, де спомянула Маркіяна „не злим тихим словом.“

По промові проф. Ковальова, представив учитель Гавдяк присутнім жите і значїне Шашкевича, почїм по деклямації і удачній розборї „Підлїся“ д. Шитком, відспівано народні гимни.

Так мивув день столїтних уродив нашого незабутого Маркіяна.

Так і відсвяткувала молодіж Сянїччини пам'ять свого Шашкевича.

Свѣдомїйний гурт Українцїв зваживсь на крок смѣлїйший.

Вибрано комітет, в якого склад вїйшли: професор Ковалїв, нотар Будзїновскїй, учитель Гавдїяк, отець Чапельскїй і панове Володимир і Олександр Бучацкї в цїлї уладженя великого свята. Добір сил дає найлїпшу запоруку, що свято удасть ся.

Рїчю лиш тепер запрошених до співудїлу буде не дофнутись, чи таки не ухилитись. Маркїянове свято у нас най стане вселемкївским святот!

О сїм нехай всї памятають і сего най не легковажать.

А вдасть ся нам се так, як ми справдї хочемо і думаємо зробити, то поступимо знова о крок в перед у тїй тяжкїй, мозольнїй, безпощаднїй боротьбї з тою сильно-розпаншеною гидрою московскою.

4-ка.

Допись з Сянїччини.

(Бїшенем авторам бїшеної статї під розвагу). (Конець).

Звїсний на цїлій тутешнїй округ „главнокомандуючїй“ тої ватаги тепер найгїршїй ворог Церкви з мести за непринятє до семїнарїї заваждає до села Ш... і насамперед атакує Епископів. Сиплють ся як „лїзь рога вобозїлїя“ на їх адресу слова як: „Лїахї, зрадники, австрїйскї уланї, єзуїти, що повзяли собі за задачу знищити Русь, а щоби того могли доконати то не приймають Русинів до семїнара тїльки якихсь перекїнчикїв, що позамїнюють церкву на костели“. За примір подає село В... де нїбито святицьник-Українець мав завпровадити „koszulki“ до мши і органи, все лож та лож. Однї наочнїй свідок того оповїдав менї знїйше, що в часї того денкї зачали кричати словами „Ми слушамо св. Синод, а не Митрополита“. Такою самою агїтацією, тїльки трохи „въ сдержаной мѣрѣ“ послуговув ся і сам п. посол. Чи се не є хульганством, коли в селї Ш. ватага одурманених селян нападає на агїтатора п. Залозецкого і лїше завпадає притомности господаря і своєї власної вдваги (забарикадував ся в в кутї хати столом і знайденим ножом боронив ся) удалось єму живо вийти. Вкінцї, коли вже гаспадїн посол „громадним більшиством голосов“ вїйшє, дав ся по кількї бочок пива на кожде село і нарид ликує, бо вибрав свого „руского“ посла.

Ось на борї зібранї вїдомости про наслідкї москвофїлської роботи в народї. До чого довело оно тутешнїй нарид під зглядом релїгїйним, о тїм аж рука дрожить писати. Громаднїй перїхїд народа тутешного в Америцї на православїє аж надто бє в очи. О тїм свїдчать хотьби тї частї донесєня і просьби з тамошних урядів парохїяльних до краєвих, щоби якось тому зарадїти. Що схизма і тут є, тїльки криє ся під байдужностию тутешних батюшок, свїдчать хочби сєй факт. В селї Д. загорїлї поклонникї ідей Наумовича ходять і збирають підписи по селї на тов, щоби сотрудник місцевїй не голосив проповідї о православїї і св. Йосафатї і — о іронїє — несуть тї підписи до свого о. пароха, а коли та сама ватага пїзнїйше допускає ся зневаги церкви, викликаючи там бучу, то уневїннює ся єї тим, що они буцїм то встидають ся того, коли говорити їм такі проповідї, бо они так великї католики, що їм не треба о тїм говорити. Таким вїзантїйским а заравом истинно-руским крутїйством не повстїдав би ся був навіть Фотїй. Самому менї вдало ся підслухати одного разу в гурткї юношїв вихованих читальнею: „О ко б и т о р а з ъ м ы с я п о з б у д и л ъ т и х ъ у н ѣ я т с к и х ъ п о п о в ѣ ѣ“. Не диво про те, що серед таких обставин нарид кожду дурницю уважає як напасть зї сторони диких „українцїв“ на свїй рускїй обряд. Святицьник не може научити дїтай церковної пїснї в народнїй мовї, бо се першїй степенє до переходу на латинськє і пахне єзуїтско-васїляньскою інтригою і помімо того, що нарид горне ся до таких пїсень не каже ся учити їх, бо мовляв, дїти самї пїзнали, що то Польщею пахне і буцїм то не схочуть ходити анї на релїгїю до школи анї на катехизацію до церкви. Викрут дїйсно дявольскїй! За то аж жаль серце огортає, коли стрїтити дитину співаючу якусь там „пїєсу расїйску“. Спитаї ся П, що то значить, она стане як нїма. І чиж не будуть

вїдповідати тї кати за ту дитину, коли она пїзнїйше не розумїючи своєї пїснї, піде там, де хоть яко тако буде П розумїти т. є в Полькї. Не увїриш, читателю, що навіть така дрібнїчка як вїдчитанє приписаних молитов по Службї Божїй являє ся в уявї одуреного народа напастю на цїлїсть обряду з сторони „єзуїтскихъ ксендзовъ“.

Як нарид тутешнїй перенятїй боязненю, що „українцї“ напосѣдають ся на єго обряд, о тїм нехай свїдчить сєй факт. Однї ученик, прїйхавши на ферїї домів, мав з собою годдинник з мережанам на українськїй взір ланцушком. І се збудило тревогу в народї. Як грїм рознесла ся вїсть по селї, що Н. Н. вже перейшов на польскє, бо носить вже якийсь „ружанець“.

Не хочу вже довше розписувати ся про тї цвїтки роботи наших москвичїв в народї. На разї тїльки а коли ще і то буде „пустякомъ“, те маю ще досить узбираного матеріялу то буду мїг на вїзване служити.*) Не наводжу єго тїльки дїля того, що занадто темне свїтло кидало би се на деякї особи. Тїльки з Сянїччини. Щож говорити о бїльше на захїд положених „рубєжахъ“, крайнї царєдї і православія, де „Лемко“ прямо ширить культ палки і розбою. До того степеня отуманило москвофїлство наш нарид там, де оно виключно іменує ся бути провідником єго. Се заморєзїло ту галузь нашего народа і зробило єго на довгї лїта мертвим для цїлої Русї, а прецїнь се так само добрий і релїгїйний нарид як і весь рускїй нарид. Хтож всему лиху винен? А вжеж не хто иншїй як тї, котрї все і всюди кричать о „своей доблестной Лемковщинѣ“.

Вкінцї вїдповїм авторам статї „Кусавїє бїшенного“ що нас мало що обходять їх „народные дѣятели“, якїб они там не були, чи в духовнїй рясі чи в родї Маруцака, хоть лїше би було, щоби они перенесли ся з своєю дїяльностю на Сахалїн, де би якраз знаходили ся межї своїм живлом. Але нас обходять нарид, на котрого тїлї і душї они допускають ся так підлїх експериментїв. Не в змїрї робити „скверные доносы“ на них писанї сї слова але на то, щоби они завернули з тої дороги, котрою тепер їдуть і поважно подумали над будучиною дочасною і вїчною, того народа, котрого є провідниками. Інакше при догїднїй хвилї і при сирїяючих обставинах цїла Лемкївщина піде за примїром Залуча і Гєляжа а до того заключєня є всакї данї. Тодї бїсьте ся тїшили і всю вину складали на „тактику унѣятскихъ вѣрховъ“.

Не можна тут ще обманити медвежої прислуги, яку віддала редакція истинно-рускогo дневника святицьникам з свого табору. Слова, якими старає ся обїйти „руское“ духовенство своєю традиційностию, заслугують на увагу. „Русское духовенство — пише кацапскїй орган — „это не то самое что украинские ксендзы, въ нравственном отношении оно стоитъ такъ высоко, что его не можетъ достигнуть грязь, бросаемая въ столбцовъ мазепинскихъ листковъ“. Той спосіб оборони є вже утертий тим органом там, де не може збити неопровержимих доказїв. Піднесе він своїх духовних однодумцїв коли того вимагає потреба, так високо, щоби єго навіть нїхто не вїдїв і конець. Вибачте однак редактори, і вивисаючи своїх, не ганїть чужих, бо се і тупо і по дїтянчому. Не робїть їх півбогами, коли они є людьми і то такими, з котрих рекрутують ся Каминскїї і Гудими. Не тїште ся „галицко рускими православними священниками“ в родї Гудими, Ілєчка, Сандовича. Їх моральна вартїсть аж надто вїсїм нам знама. Най лиш все буде наймитом і буде заслугувати на погорду не лиш у своїх, але і у тих, котрим ради наживи віддав ся, доки не стрїєє єго судьба, яка постигла того, котрого слїдами він пішов — проклятої памяти „прото ієрея Йоана“. Idem.

З державної ради.

На засїданю в середу пос. Голубович зазначив, що правительство дає вїдчувати Русинам, що они є послїднїю народностию тїльки толєрованою. Поляки — говорив бесїдник — представляють Русинів перед Короною і осередним правительством в сєй спосіб, як сего вимагають польскї інтереси. У-

*) Просимо не відкладати, а виявити всю правду — Ред.

країнцї входили у Віднї від кількох лїт за Москалів, а коли не можна було сєй лєгєнди удержати зроблено з них анархїстїв. Русинам належить ся 42% всїх мандатїв з Галичини до парламенту, а в практицї одержали они 28, а Поляки 78 мандатїв. Крім сего видано ще окрему виборчу систему для Галичини, яка уможливила Полякам загарбати Русинам ще декілька мандатїв з тих 28. Для Полякїв є виборчїй закон карикатурою. Державнї чинники уважають руску справу за неїстїуючу. Адмінїстраційнї власти увели найгїршу демокралїзацію до громадских зарядїв, всї відкликї, жалоби і представлєня лишают ся без вислїду. Також і суди в Галичинї служать для польщеня; у всїх судах і прокураторїях державнї в Галичинї панує польонїзаційна система. У всїх галицких судах відбувають ся в рускї свята пралюднї розправи. Підчас страїку, в якїм брало участь бїльше як 20 тисяч руских селян, не сповнено нїяких насильств, не пролито кровї, а посауджувано руских селян загалом на кількасотлїтню вянїцю.

Потїм обговорював пос. Голубович подрїбно розправу руских унїверситетских студентїв, в якїй був одєн з оборонцїв. Ніколи — говорив бесїдник — не нарушено так закона, як саме підчас тої розправи. Суд руководив ся слїпою ненавїстїю до тих, котрї мали нещастє станутї перед судом jako обжалованї. Русках студентїв арештовано, а Полякам дозволено вїдїти супокїйно з унїверситета. Розправу переведено лише на се, щоби затушувати факт, що польскї студенти були уруженї і стрїляли, а Русинів покалїчено, а одного убито. Свїдкїв гр.-кат. вїроїсповїданє на за присяганю, за те записано всїх Полякїв, котрим навіть доказано, що брали участь в борбї. За кожде слово карано оборонцїв гривною.

Дальше виступає бесїдник проти нам. Божїньского, винуючи єго за польщенє народних шкїл і за потурянє росїйскїй пропагандї в Галичинї. Рускї села засїпує ся пїсьмами повними надїї на Росїю. За росїйскї рублї основує ся по галицких мїстах копїкїти, уряджує ся паломництво руских селян до Росїї, де їх вїтають росїйскї епископи промовама, в яких проагїтує ся схизму. Намїсник і Поляки не ставлять перепон тому рухови, бо хотять через се ослабити Українцїв і улєкшити польонїзацію. При виборах шїдержували крайвї власти русофїлську лїту. Русофїлство завдячує свїй розвїй не лише росїйским субвенциям, але головно також погубнїй політицї, яку веде ся в Австрїї супроти Русинів. Рускїй нарид знає, що не має нїнї в монархїї будучини і легко дає ся перекопати, що давнє найде охорону і справедливїсть. Русини не накликають поліційних пересїдowań на москвофїлїв, бо знають, що на знищенє русофїлства є лише одєн спосіб, т. є сповненє культурних, економічних і політичних потреб руского народа; тодї русофїлство стратить можнїсть вєтowania. Бєсїдник протестує проти сего, що намїсник виступає як посередник між Поляками і Русинами в справї виборчої реформи та угоди межї ними народами, бо посередником може бути лише чоловік безстороннїй, а не явнїй ворог Русинів. Русини бажають щиро польско рускої угоди, домагають ся однак запоруки рївноуправненя і розвою руского народа. Русини мають на стїлькї сили, що не допустят до угоди з новою українською партїєю, яку нарочно в тїй цїлї оснував намїсник (?).

Нове правительство попало в похибка попередних правительств Предсїдник міністрїв доказав своєю промовою, що руска справа є для него чужою. Русини уважають провокацію се, що правительство не засягнуло гадки руских представникїв в справї водних дорїг.

Дальше становиско Русинів до правительства залежить від становиска кабїнета зглядом руского народа. Як довго правительство не сповнїть потреб руского народа, доти Русини не можуть мати до него найменшого довірїя.

На засїданю палати послїв в чет в е р п. Гальбан поставив внесок в справї прискорєня заосмотрєня сїльских громад в Галичинї в добру воду.

Палата приступила до дальшої бюджетової розправи.

Першїй забрав голос пос. Микола В а с и л ь к о. Він зазначив, що нївїшна буджегова розправа обертає ся на високїм поземї. Забирали у вїй голос два предсїдники міністрїв та такїй досвїдченїй парламентарист

як пос. Бїлїнскїй. Сєй останнїй бесїдник казав, що Поляки є ширителєма захїдно-європейскої культури в Галичинї, Злишим є чєйже пригадувати аналїфабетизм в Галичинї і иншї культуральнї зацофаня населєня, щоби тї слова предсїдника кола польскогo признати зрозумїлими, бо они не вїдповїдають фактам.

Що до положєня руского населєня, то так вже богато про се говорило ся і писало ся, що можна догадувати ся, що є сє загально звїснї рїчи, а передовїм теперїшним міністрам, котрї належать до найвизначнїйших урядникїв.

Рускїй народ живє в розпучливих умовах. З одної сторони виданий є на жир росїйских агентїв, з другої сторони з розпуки горне ся до радикалїзму. Тому конче треба занятї ся долею руского народа і справою польско-рускої угоди. Богато руских справ і жалїв не належать зовсїм до обсягу польско-рускої угоди, лише до компетенції правительства, як на примір економічне піднесенє народа.

З польско-рускою угодою не має також нїчого спільного основанє руского унїв. Правительство повинно поставити в парламентї таку предлогу, а бесїдник сумнїває ся, чи Поляки зможуть єї поборовати. Бже зазначена предсїдником кола постійна вїрнїсть супроти правительства виключає можливїсть, щоби коло польскє не хотїло причинити ся до поалагоди так важної для австр. правительства справи.

Бєсїдник полємізував вїдтак з д-ром Бїлїнским що до заявї, що місцем польско-рускої угоди може бути лише Львїв. Пос. Василько зазначив дальше, що рускїй нарид в Буковинї не радикалїзує ся, і що росїйскї агенти не мають там такого поля до поїссу, як в Галичинї, бо буковинськї Русини живуть під правїльною австрїйскою адмінїстрацією.

Вкінцї домагає ся бесїдник в інтересї буковинських Русинів розвязаня церковної справи та конечного поладаня польско-рускої угоди. Єсли справа не буде скоро і хосєнно поладана, то імонїрним є, що галицкї Русини будуть змушенї почати тяжку і поважну борбу, а тодї буковинськї Русини стануть по їх сторони.

Бєсїдник звертає атже увагу на вїдвїчальнїсть правительства, яка снаде на него, єсли занедбає ту справу.

Пос. П а х е р заявив, що іменем нїмецких послїв з Чєх мусить полємізувати з пп. Штайнвєндером і Гроссом. Вїдносини в Чєхах не є такі милї, як тї послїи собі представляють.

Бєсїдник не годить ся також з поглядями п. Гросса на нїмецко-чєську угоду.

Опїсля промовляв іменем кола польскогo п. бар. Г е ц - О к о ц ї м с к и й. На вєступї збивав бесїдник тверженє пос. Голубовича. Жалїти належить — каже бесїдник — що чєє ся подїбнї вискази як раз в хвилї, коли польскїй нарид щиро бажає порозумїня з руским народом. Дальше розводить ся бесїдник на тему дорожнї; він домагає ся піднесеня як рїльної, так і промислової продукції, що причинило би ся до підвїгненя економічного добробуту, сили куна і податкової сили всего населєня. Бєсїдник обговорює реформу адмінїстрації і урядничу справу. Адмінїстрація є належита, коли має добрих урядникїв, а такими є они тодї, коли стоять здалєка від всяких матеріяльних клопотїв. Коло польскє буде все шїдержувати змаганя до поправн долї урядникїв. Дальше домагає ся бесїдник політика піднесеня комунїкацій в великїм стилю, будови льокальних зелїзниць, дорїг і каналїв, розширеня почт, телеграфів і телефонів, субвенціонованя рїльничих мелїораций і корпораций. Від державних видатків на госпїдарскї цїли зависить зрїст добробуту населєня, а також і зрїст державних доходїв. Бєсїдник вказує на потребу підвїгненя дрібногo промислу; вказує на ввнїщенє домен і державних лїсїв від часїв цїсаря Йосєфа, на konieczнїсть децентралїзації державного кредиту і децентралїзації державних зелїзниць, що побїльшатє також державнї доходи. Домагає ся розширеня сїтї телеграфів і телефонів в Галичинї та телефонїчного получєня галицких мїст з Чєхами. Бєсїдник домагає ся створєня в Галичинї нових повітових судїв, опїки правительства над галицкими фабрикама сїрпиків, та на конець виступив проти надто острїх ветеринарїйних приписїв.

Після него промовляли ще пп. Кльофач (чеськ. нар. соц.) і Кравс (нім. рад.), по чім замкнено засіданє.

Італійсько-турецка війна.

Стрича біля Триполісу. З Триполісу доносять в турецьких жерел під датою 7. с. м. урядово слідує: Турецький відділ, зосереднений коло кріпости Тадюра заатакували Італійці дня 6. с. м. Італійці відперто, завдавши їм великі втрати. Турки здобули багато припасів, шість скринь амуніції і взяли в полон 57 жовнів. Італійці втратили 42 вбитих, а крім того мають багато втрат в ранених і полонниках.

Воєнні приготуєня на турецьких островах. Ціле турецьке населєня на турецьких островах архіпелагу, як Ламнос, Мітілене, Хіос, Родос і т. д. одержало оружє і амуніцію, щоби ставити опір евентуальним нападам італійської фльоти. Всі резервісти на сих островах, а також військові лікарі і цивільне населєня покликано під оружє.

Акція на морю. „Piccolo“ сповіщає з Риму, що італійська ескадра кружляє по Егейським морю. Морська акція буде ведена тепер на велику скалю. З островів архіпелагу втікає багато мешканців в ляку перед операціями італійської фльоти.

Акція на суші. Аг. Стеф. доносить 10. с. м. год. 12. м. 50. Від рана малі відділи ворогів атакували наш східний фронт, а опісля також полуднево-східний фронт. В полудне ті самі напади змінили ся на поважний удар; після полудня ворог, ударяючи головню на наше ліве крило був цілковито відпертий наслідком помноженого огню на суші і морю. Доси не зголошено однак віяких втрат.

НОВИНИ.

Календар. В неділю: руско кат.: Зиновія М. римо-кат.: Мартина. — В понеділок руско-кат.: Стахія, Нарк.; римо-кат.: Дидака.

Маркіанові святя. Філія Р. Т. П. в Золочеві устроєє в неділю 12. с. м. в Золочеві і сумєжних громадах ряд відчитів про М. Шашкевича.

Заходами філії тов. „Просвіти“ в Камінці струмилові святкують тамощні Русини дня 12. с. м. ювілей Шашкевича Богослужєнем, відслєненом пропамятної таблиці на громадськ. домі, святоточним зібранєм в салі „дому Просвіти“.

Учениці шк. Р. Т. П. устроюють дня 11. с. м. (ніні) о 6. год. в салі „Народного Дому“ у Львові концерт в честь столітнього ювілею Шашкевича.

В Богородчанах устроюють тамощні товариства в неділю 12. с. м. в салі „Народного Дому“ святоточний вечір в честь М. Шашкевича. Програма: Промова і аматорська вистава „Невольника“. Початок о год. 7. вечером.

Князь Церкви своему народови. Сими днями дарував Ексц. Митрополит гр. Шептицький для „Сільського Господаря“ свій двір в Коршіві разом з приналежними будинками, царком і овочєвям та яринням городом в просторі околє 15 моргів. Щедрий дар княвця Церкви уможливилю „Сільському Господареві“ отворєне господарської стації з вірпєвним огородом та садом, зглядно поміщенє рільничої школи, або школи селянських господарєв, якої потребу з давєн відчуває наша сусільність. Такі докази любови до народа, его долі, дбалість про національно-культурні та економічні інтерєси народа ще кріпше зміцняють узли преданности нашої сусільности до щєдрого княвця Церкви.

Анархіст з „Діла“, п. Михайло Лозинський, якого однак не коле в зуби національно демократичний, від якогось часу сувільно склерікований хлїб, синув статею в „Ділі“ (ч. 250) п. в. „Hands off!“, в якій вигодить, що причиною поневєрки Франка, Драгоманова, Павлика не були письмаки з „Діла“, лише, що она була „виливом таких пануючих тоді серед сусільности поглядів, які тепер намагає ся воскресити і на ново нашії сусільности прищєпити п. Барвіньський і тов. в „Християнсько-сусільного Союза“. Мавш, бабо, клопіт! Всього винні „християнські сусільники“! Чиста анархія в мозку п. Лозинського, бо хїба лєдчи чи забув він про ювілейну силветку Павлика, зладжену д-ром Франком на поручєне свого сусїда, а прецінь ві др. Франко, ні его сусїд до християнських сусільників не належали.

А так само „звеличили“ в „Ділі“ свого часу д-ра Франка за его „Nie Kocham Rusi“ вє „християнські-сусільники“, лише письмаки з „Діла“, що ї ним обертають ся серед національних демократів.

Або торочить п. Лозинський, будьто би „учитель з села“ поставив Барвіньского, Студинського, Маковєє висіє від Франка, хоть се, або свїдома лож, або знову... анархія мозку. І під сими терєвєнями підписує ся повним іменєм та прїзвищєм „великий чоловік анархїст“, що живе з національно-демократичного хлїба! А які він річи вмєє виписувати без підпису? А коли п. Мих. Лозинський наклікує

всіх, то ми зневолені ту увагу звернути під его власною адресою. Бо всі ті дисипації, напасти і клевети „Діла“ против „християнських-сусільників“ є нічим иншим, а простою огидою та кпивнями з всякої партійної моралі та етики. Руска справа за важна, щоби єї збувати нікчемними напастьми. Тому „Hands off!“ письмаки з „Діла“, що їли з ріжних жолєбів!

— Утеча Січинського. Мов грім з ясного неба розійшла ся ненадійно вістка про втечу Мирослава Січинського із станіславської тюрми, в якій він мав ще просидіти 18 літ. Урядове доходженє стверділо, що утеча Січинського наступила вчєра над раном так незамітно, що навіть его співжителє в келї вічного не завважав. Із Січинським утекло 2 дозорців. Здогадують ся, що утечу улєкшила єму та обставина, що дозорці відносили ся до него дуже прихильно і що утікав він в одїжи тюремного дозорця. В якім напрямі утікєє Січинський, та серед яких умов і при чийї помочи удало ся єму втечи, се є тайною, яку хїба слїдство вяснить. До Станіслава удав ся в цілі перевєдена точного слїдства з поручєня міністерства судівництва, надпрокуратор Гьнде. Покищо нікого не арештовано. При ревізїї у матери Січинського нічого підозрінного не найдєно, а сама мати вєсловила зачудованє иза факту втечі. Вістка, рознесєна вчєра вечером по Львові „Wiscom Nowy-m“ начєби Січинсько о прїдержаню в Палагах біля Товмача, показує ся дневникарською „качкою“. Зайнтерєсованє сею сензаційною сивавою в цілїм краю справді небувале.

— Знов штучка інспєктора п. Niedźwiecki ого- З Золочівщини пишуть нам: Коли всі школи у східній частї краю обходили ювілей першого українського учителя Марк. Шашкевича, то в золочівськ. окрузї, на глум Русинам, у всіх школах відбувала ся дня 6. лїст. наука. Щоби „duch hajdamacki nie rozszerzał się“, втяв р. Niedźwiecki, золочівський інспєктор, знов штучку. Рєскрипт кр. Ради шк., який звільняє в день ювілею М. Шашкевича діти від шкільної науки, вислав п. Niedźwiecki зі Золочева аж 5 листопада, як видно на почтових штампілях, з розпорядком, щоби 6., 7. або 8. с. м. обїйти памятє М. Ш. „porankiem, jeżeli takowu da się urzadzić.“ Чи не нова наука над нашими почуваньями? Дня 5 лїст. вислав рішенє крєвної Ради шк. ще з 30. верєсня, щоби 6. падол. увільнити діти, знаючи добре, що письма ті звїдуть найскорше за два дни. Ну а колиж дітям заповісти? не говорючи вже о „poranku“, бо коли до него приготувати ся?

Деякі школи дістали виравді 7. падол. і моголєб увільнити діти на 8. але 8-го і так було руске свята. Чиж не штучка п. інспєктора? А коли ходитє о се, щоби зробити який патриотичний „obchod“, то бідні рускі діти мусять кілька тижнів вєє наперед ходити на ріжні проби. А ту в ріднім повіті М. Шашкевича, в 100-літний его ювілей діти мусять зносити насильство і самовольно таких Niedźwieckich! Quo usque tandem!..

— Не було дефравдації в „Самопомощі“. Ни вішні часописи заперечують вістку про дефравдацію в станіславській „Самопомощі“. Такої дефравдації на ділі не було, а було лише звичайнє згубленє векслів на 50.000 К солїцятатором д-ра Алексєвчє; ті векслі вєє віднайдєно. „Kurjer lwowski“ позволєв собі на дотєп і назвав „общество Самопомощь“ клєрикальним, хоч се загально звєсна річ, що станіславська „Самопомощь“ є в руках таких звєсних носитєлїв росийської державно національної ідеї, як приятєль Дудикєвчє, адвокєт Алексєвчє, проф. Труш ітд.

— Переписка Адміністрєції. Впр. о. Адр. Добр. в Буч. Заплачено по конець сєго року.

— Церква при дух семінарїї у Львові будє отворєна для публики щє неділі і в рускі свята від 11½ до 12½. В часі богослужєня будуть збирати датки на будову церкви на городєцьк. передмістїю.

— Хто з Вл. передплатників дістав через похїбку другий раз чєсло 249, замість 250, звольте зарєкламувати

Посмертні оповідки.

— Сильвєстер Гавришкєвчє, радник Двора, члєн русєфільських товариств, помєр 10. с. м. в 77 році житя у Львові. Похорон відбудє ся завтра, 12. с. м. В. є. п!

Телеграми

з дня 11. падолїста.

Петербург. Кр жляють чутки, що наслідком заходів правиці держ. ради ліберальний начєрк законє в справі зміни віроїсовіданя відшлють до нової комісії, і тому не будє затвердженїй підчас сєї сєсї держ. дума.

Новий Йорк (ТКБ). Мільярдер Карнеджіє жертвуєвав 25 мільонів долєрєв на педагогічні цілі Зєдинєних Держєв

Шангаї. (ТКБ). Бюро Райтера доносить з Фучу, що Манджурї хотїли підпалити в ночі оселі чужєвців. 27 Манджурєв стратили воєрохобники.

При закупні товарів просимо покикувати ся на наш дневник.

Замовляє на осїмний транспорт

ВИН
літургічних

приймає

Народна Торговля
у Львові.

Ціни вин при замовленях:

висше 100 літ., від 50 до 100, від 25 до 50 літр.

Самороднє 1.32 К. 1.36 К. 1.40 К.

Гєгєлайє 1.20 К. 1.24 К. 1.28 К.

Гєрцєговинськє 1.10 К. 1.14 К. 1.18 К.

Австрійськє 0.96 К. 1.00 К. 1.04 К.

Ціни за літру. Бочки платять ся осїбно, але до двох місяців можна звєрнути їх до СТРИЯ, а вся почислєна квєта звєртає ся.

Фрахт вина з місць продукції до Львова сплачує товариство, а лише з Львова замовляючи. Тислєчі прїзнань до перегляду.

(11—14)

Фабрика меблів
Франца ЗАЙЦЕРА
(Zeizer)

поручає найдєшевше
Спальні. Ідєальні. Сальони. Канцєлярні,
матєрї ітд.
ЛьВІВ Пасєж Міколая.

Фортепяни

і прїяна в найбільшїм виборї як всє в складї фортепянів
И. Муссіль
у Львові, ул. Кароля Людвїка ч. 7.

Асекуруйте своє майхо від огню
в „Дністрі“!

Кождий Русин повинєн асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понєсти страти, бо достаток одиниці то добробит' цілого народу.

Дїй Русин повинєн асекуровати ся тіль- в руским товаристві взаїмних обезпєчєнь
„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один
„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдєшевші оплати заобезпєчєня сєлянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звєртає кождорічний чистий зиск своїм члєнам; на рік 1911 вносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплєчує шкєди по огни скоро і рєтєльно, а до комісії запусьє все двох господарєв на оцінтєлїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кївчє 1910 року 3.052.250 корєн.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпєчєня на житє у всіх догідних комбїнаціях (на дожитє, посмертні капітали, вєсаги, рєнти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпєчати від краденї з вломом движимости всякого родє, а товариства кредитовї готївку, цїнні папєри і векслі за дєшевою оплатою прємії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпєчєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

РЕВУН

сєтира Осєпа Маковєє з образами Струхманчука

коштує в Книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтовою перєсылкою 1 К 20 с.)

Перша найбільша 25 покоїв багато заосмотрєна

Гєлєя оказїивє Doroteum у Львові

лише при ул. Лїндєго 6

(бїчна Копєршєка)

прєдає з вільної руки без

Лїцїтації

вживані і нові меблї, що походять із спадщїпових, конкурєсових мас, з лїцїтацій і з приватних домів чи то з причини повдєвїня, перєнесєня, виїзду, або инних рєдинних відносїн Тєпєр є такі предмети дєшево до набути: 2 фортєпяни, кїлька ідєальє, спальні і сальони, бюрові й канцєлярїєні улєдженя, улєдженя мужєських покоїв кавалєрських, шафи на книжки, бюрка, бїбліотєка, крієла, крєдєнє, столи, отоманї, софа, канєпи, зєркалє, лямпи, гєдиннєки, перєкі і инші диванї, портїєри, тїєри, образи, мїдорити: старїнности, меблєки, порцєляни, огнєтєрєвалї касї, машинї до писєня, машинї до шїтєя, мосєжнї меблї, зєлєні, бляшєві, як і загально усякі бюрові улєдженя по дуже низьких, аж до зєдвєвованя цїнах.

ЗАМІТКА. Відпрєдучєним свої домові улєдженя платємо найсєдїлївїйші цїни, полагєджуємо замїни, вимїни та перєховєня.

ДОРОТЕУМ, ЛЬВІВ, л. ЛІНДГО 6 (бїчна Копєршєка). Порєзумїєє з провинциєно лїстовно.

АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН

у ЛьВОВІ

ул. Валєва ч. 9

поручає машини першєорядних фабрик до шїтєя, гафтєу, трикотєвих виробів і панчєшнїцїк.

Прїймаю машини до направи й замїни. Наука шїтєя, гафтєу та панчєшнїцїтєвє безплатно.

304 Цїннїкї на жаданє даром і безплатно.

АМЕРИКИ
КАНАДИ

найліпше перевозить

Лїнїя Кунарда

у ЛьВОВІ ул. Городецька 99.

Цїна перєпрєви корєблєм 160 корєн за дорєслї осєби разом з поголовним подєтком, а 90 К за діти понїзше 12 літ з погод. подєт.

Уважайтє на ч. 99.

ВІДЇЗД З ПОРТІВ:

Панонїя з Триєсту 14. лїстопада.

Карпатїя з Триєсту 28. листопада.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвєличєвїйші парохєди на сьвїті:

Мазїтанїя, дня 18/11 16/12 1910.

Люврїтанїя, 9/12, 30/12 1911.

!!! Купуйтє!!!

одобрєний Рєдою шкільною крєввою і видєний накладом „Вїдавнїцїтєвє Чїна св. Васїлїя В.“ в Жєвкві підручнїк

д-ра Богдана Барвіньского п. з. „Оповіданя в рїднїй історїї“.

Підручнїк обнїмає 190 сторїєв тєкстєу, XXXVI сторїєв ілюстрєцій (чїслєм 53) на крєдовім папєрї і 2 малпкї. В гарній полєтнїєній опрєвї коштує всєго 2 К 20 с.

Сєй підручнїк є першим підручнїком рїдної історїї для руских сєрєдних шкл і дає шкільній молодєжї впервє повний образ нашої бувєльщїни. Писаний так, що надає ся не лише для учєників І. клєєє сєрєдних шкл, але при нєдостачї иншого підручнїка й для учєників вєшїєх клєєє, для руских вїдїлових шкл, для сємінарїєй лїцїєв та до квалїфікаційних іспїтїв на народних і вїдїлових учїтєлїв.

Надає ся він до науєчї в дїєвичих та хлопчєких бурсєх і інстїтутєх, а изза своєї прїстунїности також для наших читєлєв, для сєлян і мїщєн. З хїєсномо може почнєти ся з него нашої історїї і кождий осьвїчєний Русин, що не має часу розчїтувати ся в обємнїєх книжєках.

У Львові набувати можна в „Книгарнї Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10.